

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2367/2022
26.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Драгане Бољевић, Радославе Мађаров и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Александар Остојин адвокат из ..., против туженог Акционарског друштва за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, кога заступа Светлана Стојковић Обрадовић адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1112/22 од 04.04.2022. године, на седници одржаној 26.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1112/22 од 04.04.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1112/22 од 04.04.2022. године и Основног суда у Зрењанину П1 823/21 од 30.12.2021. године, тако што се ОДБИЈА као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да му тужени, за период од 01.05.2018. до 24.05.2018. године, исплати износе од 7.449,80 динара на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и 2.420,70 динара на име накнаде за трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора, оба са законском затезном каматом од 16.06.2018. године до исплате, као и да му накнади трошкове поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове целог поступка у износу од 29.400,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1112/22 од 04.04.2022. године одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Зрењанину П1 823/21 од 30.12.2021. године којом је обавезан тужени да, за период од 01.05.2018. до 24.05.2018. године, исплати тужиоцу износе од 7.449,80 динара на име накнаде трошкова за исхрану у току рада (став први изреке) и 2.420,70 динара на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора (став други изреке), оба са законском затезном каматом од 16.06.2018. године до исплате, као и 53.800,00 динара на име трошкова парничног поступка са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате (став трећи изреке првостепене пресуде).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је, због погрешне примене материјалног права, благовремено изјавио ревизију предвиђену чланом 404. Закона о парничном поступку (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда, испуњени су услови за одлучивање о ревизији тужене као о изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20, 10/23 – други закон), јер су основани ревизијски наводи туженог о различитом поступању судова у истој правној ствари, што указује на потребу одлучивања ради уједначавања судске праксе, па је одлучено као у првом ставу изреке, на основу члана 404. став 2. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија туженог основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог од статусних промена његовог претходног послодавца АД „Железнице Србије, односно од 01.09.2015. године, када је с туженим закључио анекс уговора о раду. Тужени је накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, за период од 01.03.2018. до 24.05.2018. године, исплатио тужиоцу у складу са својим Колективним уговором од 24.05.2018. године. Тужилац је, сматрајући да се тај колективни уговор не може примењивати ретроактивно за март, април и мај месец 2018. године, поставио тужбени захтев у складу са налазом и мишљењем вештака финансијске струке, урађеног према параметрима из Колективног уговора за АД „Железнице Србије“ („Службени гласник РС“ бр 4/15) и Колективног уговора ЈЖТП „Београд“ („Службени гласник РС“, број 37/95... 7/00), према коме је тужиоцу остао неисплаћен износ разлика накнада трошкова од 7.449,80 динара (за исхрану у току рада) и 2.420,70 динара (за регрес за коришћење годишњег одмора).

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев. По становишту судова, тужиоцу припадају тражени износи, јер је право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора законско право тужиоца из чл. 104. став 1. и 3. и 118. став 1. тач. 5. и 6. Закона о раду, које није било конкретизовано општим актом - колективним уговором за ЈП „Железнице Србије“ из 2015. године, важећим у спорном периоду, а одредбе Колективног уговора туженог од 24.05.2018. године (чл. 62. и 63) се не могу применити ретроактивно, с обзиром на забрану повратног дејства правних аката из члана 197. Устава Републике Србије.

По налажењу Врховног суда, изложено правно становиште нижестепених судова није правилно, а ревизијом туженог се основано указује на погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, и то за исхрану у току рада ако послодавац то право није обезбедио на други

начин и за регрес за коришћење годишњег одмора. Висина трошкова из тачке 5. става 1. овог члана мора бити изражена у новцу (став други). Колективним уговором туженог од 24.05.2018. године одређене су висине накнада за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у номиналним новчаним износима (чл. 94. и 95), а његове одредбе које се односе на обрачун и исплату зарада, накнада зарада и других примања запослених примењују се, како је прописано његовим чланом 153, почев од исплате зараде за март 2018. године.

Пошто ниједна одредба Колективног уговора туженог од 2018. године није проглашена неуставном или незаконитом, одредбе тог колективног уговора примењују се приликом одлучивања о захтеву за исплату разлике између предметних накнада и оне су у конкретном случају и примењене када је тужиоцу исплаћена накнада трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора за март, април и мај месец 2018. године. Овлашћење суда из члана 9. Закона о раду да у радном спору не примени колективни уговор у случајевима из чл. 8. до 10. Закона о раду, када општи акти (колективни уговор и правилник о раду) и уговор о раду садрже одредбе којима се запосленом дају мања права или утврђују неповољнији услови рада од права и услова који су утврђени законом, односно општим колективним уговором, не може бити примењено у конкретном случају, јер се конкретни износи предметних накнада не прописују ни законом ни општим колективним уговором.

Из наведених разлога на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке пресуде.

Одлука о трошковима целог поступка из трећег става изреке донета је на основу члана 165. став 2. у вези са чл. 153. став 1. и 154. ЗПП. Сходно успеху туженог у спору и стављеном захтеву, туженом су досуђени трошкови

Одлука о трошковима поступка, садржана у трећем ставу изреке, донета је на основу члана 165. став 2. у вези са чл. 153. став 1. и 154. ЗПП. Туженом су досуђени трошкови поступка од 29.400,00 динара, од чега за састав ревизије 18.000,00 динара, а на име издатака за судску таксу на жалбу 1.900,00 динара, на ревизију 3.800,00 динара и 5.700,00 динара на одлуку по ревизији.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић